

UNIVERZITETSKA BIBLIOTEKA “Svetozar Marković”, Beograd

Branka Nogić

MONOGRAFSKE PUBLIKACIJE

COBISS/KATALOGIZACIJA

Beograd
20.03.2004

Bibliotečki katalozi do nedavno su bili jedino informaciono sredstvo o publikacijama u bibliotekama. Bibliotekari su spremali informacije u formi kataloških listića koje su ulagali u niz kataloških kutija. Što je više raslo interesovanje korisnika za različitim informacijama to su se nagomilavali irazličiti katalozi. To je uvek nametalo pitanje prostora za kataloge i bar jednom godišnje pomeranje listića iz kutije u kutiju, menjanje nalepnica na kataloškim kutijama...

Primena računara u bibliotekama donela je prelazak sa klasičnog načina obrade podataka po ISBD standardima u formi kataloških listića na mašinski čitljivu formu.

Da bi se jednoobrazno u svim bibliotekama unosili podaci u kompjuter pojavila se potreba za izradom jedinstvenog formata za unos podataka. Prvi mašinsko čitljivi format pojavio se šezdesetih godina u Americi poznat kao MARC.

Alan Hopkinson je 1983. sastavio UNIMARC Handbook . Na IV.

Savetovanju o

primeni računara u bibliotekama održanom u Sarajevu 1986. god. doneta je odluka

da se UNIMARC primenjuje kao jugoslovensli standard za mašinski čitljivo beleženje bibliografskih podataka. UNIMARC format je format za mašinski čitljivu katalogizaciju koji omogućava razmenu bibliografskih podataka između nacionalnih i međunarodnih biblioteka.

Uspostavljanjem online veza između biblioteka, klasični bibliotečki katalozi preko kojih se informacija dobijala samo u određenoj biblioteci, postali su dostupni svima

i omogućili da se građa može pretaživati u vise biblioteka skoro istovremeno.

Bibliotekari više nisu u prilici da postavljaju neka samo svoja pravila za katalogizaciju i da svaka biblioteka pravi svoj program za mašinski unos podataka, koji se po pravilu ne zasniva Na UNIMARC formatu, nego se moraju prilagoditi kontrolisanom unosu podataka koji korisnicima OPACa (Online Public Access Catalogue) omogućava jednostavnije pretraživanje baza. Kontrolisani unos podataka se prvenstveno odnosi na unos autorskih i predmetnih odrednica(neke biblioteke autore vode na pseudonim, druge na pravo ime autora eg. Mark Twain ili Samuel Clemens. ^esto se nailazi na različite načina pisanja imena jednog istog autora:

Shekespeare

Shakespere
Shakespear)

Kontrola autorskih i predmetnih odrednica (za predmetne je potrebno uraditi tezauruse) je prvi zadatak kod unosa podataka, koja ukoliko ne postoji korisnicima ne daje pravi uvid u broj zapisa koje pretražuju.

Digitalna era nameće bibliotekaru da bude stalno aktivan u odabiranju podataka koji treba da se nađu u mnoštvu informacija "virtuelne biblioteke". Klasična katalogizacija može služiti kao metadata (informacija koja opisuje strukturu ili sadržaj dokumenta ali nije deo dokumenta).

Metadata podaci postavljaju se na Web u HTML formatu (nalazi se u adresi Web stranice). Za čitanje ovog formata potreban je Internet explorer. U HTML formatu pojavljuju se datoteke teksta u punom formatu. Nedostatak ovog formata je što tekst nije isti kao štampana građa.

Drugi format je PDF, koji nam omogućava da vidimo tekst onakav kakav je u štampanoj građi, ali nam je za njegov potreban AcrobatReader.

Svaka biblioteka postavlja svoju stranicu preko protokola za prenos Web stranica

"http" i ima svoju URL adresu (Uniform Resource and Locator).

Protokol: //računar/pot/ime_datoteke

- ✓ http- označuje servis Interneta na kome se dostiže do dokumenta
- ✓ računar-ispisuje se simbolom ili IP broj računara (sastoji se od 4 grupe brojeva). Ukoliko ne znamo IP broj: www.umi.com/whoami
- ✓ pot- direktorij na kome je dokument.
- ✓ ime_datoteke- ime datoteke u kojoj je dokument pohranjen.

Biblioteke koje ne prate MARC tj UNIMARC format ne mogu se uključiti u proces uzajamne katalogizacije što znači da je međubibliotečka pozajmica nemoguća kao i pretraživanje fondova tih biblioteka. Ukoliko se uspostavi host katalogizacija se odvija samo na jednom mestu a ostale biblioteke zapise preuzimaju i pohranjuju u svojoj lokalnoj bazi dodajući im holdinge. Ovako organizovana katalogizacija rasterećuje bibliotekara i omogućava mu da se više okrene spremanju informacija za korisnike biblioteka.

Od 1994 god. grupa stručnjaka iz OCLC (Online Computer Library Center) pokušava da izradi uprošćene metadata, Dublin Core Metadata Initiative, umesto komplikovanog UNIMARC formata. Posle pet godina razvili su set od 15 elemenata za opis izvora. Dublin Core je najverovatnije skora budućnost na koje će preći biblioteke u svetu.

U Srbiji su četiri velike biblioteke počele da rade na programskom paketu COBISS (Institut informacijskih znanosti, Maribor, Slovenija) koji je zasnovan na UNIMARC formatu. Razvoj novih funkcija u okviru sistema COBISS nametnuo je potrebu da se format UNIMARC dopuni sa novim poljima i potpoljima. Tako je nastao novi format COMARC/B koji objedinjuje sva pojedinačna uputstva za obradu bibliotičke građe. Uz COMARC/B kao neodvojivi deo primenjuje se COMARC/H koji se bavi bibliotičkim holdinzima tj. podacima o stanju fonda. COMARC/B I COMARC/H izrađeni su u okviru programske opreme COBISS.

Programske kontrole

- kontrole prilikom kojih zapis ne možemo memorisati dok ne popravimo greške.
- kontrole prilikom kojih nas program pita, pre nego što memorišemo zapis da li zapis želimo da memorišemo iako nam ukazuje na moguću grešku.
- kontrole prilikom kojih program ispise upozorenje o greški I zapis memoriše.

Izvor maske za unos podataka

- PF4 - na komandnoj tastaturi
- ili u komandnom redu koji se dobija pomoću tipke DO ili PF4 KP7 nakon ispisivanja "komanda" upisujemo SET TYPE.

COMARC/B -Monografske publikacije

- Blok 0xx----- je blok podataka za identifikaciju.
Blok 1xx ----- je blok podataka namenjenih prvenstveno za pretraživanje
Blok 2xx ----- glavni opis publikacije. Polja prate standard ISBD(M).
Blok 3xx ----- blok napomena
Blok 4xx ----- blok za povezivanje delova građe
Blok 5xx ----- blok srodnih naslova
Blok 6xx ----- blok za predmetne odrednice I UDK
Blok 7xx ----- podaci o odgovornosti
Blok 8xx ----- blok podataka o elektronskim izvorima
Blok 9xx ----- za lokalnu upotrebu

Blok podataka za identifikaciju

000 ----- Sistemsko polje (dodeljuje se automatski). Pretražuje se pomoću PF1 KP5.

- ID broj
- LN broj (lokalni broj zapisa)
- Tip zapisa
- Verzija zapisa
- Datum kreiranja
- Kreator zapisa
- Datum redakcije
- Redaktor zapisa
- Datum kopiranja zapisa (ukoliko postoji host)

001----- Uvodnik zapisa
Kodove biramo pomoću PF2.

Potpolja:

\$a - status zapisa

\$b - vrsta zapisa

\$c -bibliografski nivo

\$d hijerarhijski nivo-uvek 0
\$g - kod potpunosti zapisa
\$x -broj originalnog zapisa (kod razrešavanja duplikata i hijerarhijskih zapisa)
\$7-abeceda / pismo (kodom se označava pismo kataloškog opisa ISBD polja)

010 -----ISBN publikacije.

Polje je ponovljivo.

Potpolja:

\$z -pogrešan broj

\$a - broj

\$b - objašnjene uz nov ISBN broj

012 ----- Otisak prstiju (za antikvarnu građu)

Blok kodiranih podataka

100 ----- Opšti podaci za obradu

Potpolja:

\$b - oznaka godine izdavanja-kodirano. Kodovi se dobijaju pomoću PF2.

\$c - godina izdavanja 1

\$d - godina izdavanja 2(zadnaj god. izdanja ako je reč o kontinuuaciji; godina reprint izdanja)

\$h - jezik katalogizacije-jezik centra(scr ili scc)

\$g - kod modifikovanog zapisa -(za transliteraciju)

101 ----- jezik teksta

♦ Prvi indikator
– vrednost 0: publikacija na izvornom jeziku
– vrednost 1: prevod dela
– vrednost 2: publikacija sadrži prevode

Potpolja:

\$a - jezik teksta

\$b - jezik posrednog teksta

\$c - jezik izvornog dela

\$d - jezik sažetka

\$e - jezik popisa sadržaja
\$f - jezik naslovne strane
\$h - jezik libreta
\$i- jezik propratne građe (predgovori, komentari)
\$j - jezik podnaslova

102 ----- Zemlja izdavanja ili proizvodnje-(podaci o izdavaču)

Potpolja:

\$a - država izdavanja

\$b - regija

- Bez obzira na godine izdavanja uzima se sadašnje političko stanje na osnovu ISO standarda 3166.

105 ----- Tekstualna građa monografije

Potpolja:

\$a - kod za ilustracije (u vezi sa 215c. Kontrolisani unos)

\$b - kod za vrstu sadržaja

\$c - građa za konferencije

\$d - oznaka za spomenice

\$e - oznaka za registar

\$f - kod za književni oblik

\$g - kod za biografiju

106 ----- Knjige - fizički opis

Potpolja

\$a - kod za oblik reprodukcije

Koristi se kod unosa doktorskih teza. Kôd je uvek "h"-rukopis.

140 ----- Antikvarna građa

\$a Ilustracije - knjiga

\$b Ilustr. - prilozi na cel. str

\$c Ilustracije - tehnika

\$d Vrsta sadržaja

\$e Književni oblik

\$f Biografije

\$g Podloga - knjiga

\$h Podloga - prilozi

\$i Vodeni znak

\$k Izdavački signet

\$l Ornamentni znak

- 141-----Antikvarna građa – primerak
Potpolja
\$a Materijal za povez
\$b Vrsta poveza
\$c Privezi
\$d Očuvanost poveza
\$e Očuvanost knjižnog bloka
\$0 Sign. na koju se odnosi polje
\$9 Inv.br.na koji se odnosi polje

Glavni opis publikacija

200 ----- Stvarni naslov i podaci o odgovornosti

◆ Prvi indikatori

Vrednost 0: naslov nije značajan

Vrednost 1: naslov je značajan

Potpolja:

\$a - glavni strani naslov (ponovljivo)

\$b - opšta oznaka građe (kod muzikalija)

*Ukoliko drugi autor ima više naslova, prvi se uvodi u 200\$c, a ostali naslovi u ponovljivo potpolje \$a

\$d - uporedni strani naslov

*Uneti u polje 510\$a

\$e - podnaslov

Kod uporednih podnaslova koji su u nizu da bi se izbegle : stavlja se = ispred sledećeg uporednog podnaslova.

\$f - prvi podatak o odgovornosti

*Napomena: Ukoliko publikacija nema primarnog autora, podaci o bilo kojoj odgovornosti se stavljaju u potpolje \$f.

*Unosi se u polje 700(osim ako se ne radi o uredniku koji se u 200\$f unosi ako je prvi podatak o autorstvu koji se unosi u zapis) ili 710.

Ostali autor se unose u 701.

U potpolje se unose do tri autora. Ukoliko je više od tri za ćirilčne knjige se stavlja [i dr.] a za latinične [te al.]

\$g - drugi podaci o odgovornosti
*Unose se u 702
\$h - oznaka dela
\$i- strani naslov dela

205 ----- Izdanje

Potpolja:
\$a - podatak o izdanju
\$d - uporedni podatak o izdanju
\$f - podaci o odgovornosti uz izdanje

210 ----- Izdavač, distributer

Potpolja:
\$a - mesto izdanja
\$c - izdavač, distributer
\$d - godina izdavanja, distributer (100c i d)
\$e - mesto štampanja
\$g - štamparija
\$h - godina štampanja

215 ----- Fizički opis

Potpolja:
\$a - posebna oznaka građe
\$c - drugi materijalni podaci (kontrolisan unos sa 105a)
\$d - dimenzije
\$e - podaci o prpratnoj građi
*Samostani prilozi se unose u polje 421.

225 ----- Zbika

◆ Indikatori

Vrednost 0: - razlikuje se od ustaljenog oblika

1 - ustaljeni oblik ne postoji

2 - jednak utvrđenom obliku

Potpolja:

\$a - zajednički strani naslov

\$d - uporedni zajednički nalov

\$e - podnaslov zbirke

\$f - podaci o odgovornosti

\$h - oznaka podređene zbirke

\$i - stvarni naslov podređene zbirke

\$v - broj zbirke

\$x - ISSN zbirke

Blok napomena

300\$a ----- Opšte napomene

301\$a ----- Napomena o identifikacionim brojevima

316\$a ----- Napomena o primerku (antikvarna građa)

317\$a ----- Napomena o poreklu publikacije (antikvarna građa)

320\$a ----- Napomena o bibliografijama, sažecima, registrima

324\$a ----- Napomena o reprintu

*Ovde se unosi podatak o reprintu i podatak o posebnom otisku

Faks. izd. : Beograd : Grafi ki zavod "Makarije", 1925

P.o.: Letopis Matice srpske; knj. 314, sv. 1, 1927.

327\$a ----- Napomena o sadržaju

Unosi se podatak o sadržaju jedinice. Polje ima dva indikatora

◆ Prvi indikator ima vrednost

0: napomena nije potpuna

1: napomena je potpuna

◆ Drugi indikator

0: interpunkcija je ;

1: novi red

Potpolja:

\$0 - uvodna fraza

\$a – tekst napomene

*Napomena: Ukoliko želiomo dodatne listiće iz 327a oni se unose u polje

328 Napomene o disertaciji []

\$a Tekst napomene

\$d Godina odbrane

\$f Doktorat nauka (oblast)

\$e Godina promocije

aVOJNOMEDICINSKA AKADEMIJA, Beograd **d**2003 **e**2003 **f**dr medicinskih
nauka

Blok za povezivanje jedinica

421\$a ----- Prilozi

Unose se samostalni prilozi uz monografsku publikaciju.

U polje 421 možemo da ugradimo sva polja 2xx, 300 i 500, kao i 7xx.

Polja ugrađujemo pomoću taga 1(otvara se sa 4). Upisuje se broj polja, a zatim se otvaraju potpolja.

Indikatori su veoma značajni kod unosa potpolja.

◆Indukatori:

421

2000 □

205 □ □

210 □ □

215 □ □

225 □ □

300 □ □

500 **00**

421 Prilozi >[]

\$1 Broj taga..... 2000

\$a a..... Pismo Vuka

Stefanovića Karadžića

\$1 Broj taga..... 215

\$a a..... 39 str.
 \$1 Broj taga..... 3001
 \$a a..... Primerak numerisan
 br. 224
 \$a a..... Faksimil izd.
 izdanja iz 1862

*Ukoliko postoji autor priloga on se unosi u polje 701.

423-----Dodatni, prikriveni i prištampani radovi

Upotrebljiva se za opis jedinice koja je izašla u zaključenoj publikaciji. Polja i potpolja se otvaraju kao i kod polja 421.

U polje 423 umeću se polja i potpolja 200abhi, 500abhi, 503, 700ab, 701ab4, 710ab4, 710abcdef, 711abcdef.

Naslovi su navedeni na naslovnoj strani

☐ Radovi istog autora

-naslove unosimo u ponovljivo polje 200a.(Dodatni listić se generiše automatski)

2000 aBalada o predve erju fStevan Rai kovi
 3271 aSadr aj sa naslovne str. : Balada o predve erju ;
 Tisa ; Panonske
 ptice ; Slu ajni memoari.

423 Dodata, prikrivena i priklju ena dela >[1]

\$1 Broj taga..... 2000
 \$aSadr aj sa naslovne str. :
 \$a: Balada o predvečerju
 \$a: Tisa
 \$a: Panonske ptice
 \$a: Slučajni memoari.

🏰 Radovi različitih autora

-naslov unosimo u polje 200a, autora u pole 700ab4

200 Stvarni naslov i podaci o odgovornosti [0]

\$a Glavni stvarni naslov.....> Das Erbe Hegels

\$e Podnaslov..... zwei Reden aus Anlass der Verleihun ...

\$f Prvi podatak o odgovornosti..... Hans-Georg Gadamer, Jürgen Habermas

327 Napomena o sadr aju

[1]

\$0 Uvodna fraza..... Sadržaj s nasl. str.:
\$a Tekst napomene..... Urbanisierung der Heideggerschen Provinz / Jürgen
Habermas. Das Erbe Hegels / Hans-Georg Gadamer.

423 Dodata, prikrivena i priklju ena dela >[1]
\$1 Broj taga..... 2000
\$a a..... Urbanisierung der Heideggerschen Pr ...
\$1 Broj taga..... 700 1
\$a a..... Habermas
\$b b..... Jürgen_
\$4 4 (kod vrste autorstva)..... 070
423 Dodata, prikrivena i priklju ena dela [1]
\$1 Broj taga..... 2000
\$a a..... Das Erbe Hegels
\$1 Broj taga..... 700 1
\$a a..... Gadamer
\$b b..... Hans-Georg
\$4 4 (kod vrste autorstva)..... 070

Naslovi nisu navedeni na naslovnoj strani

☐ Radovi istog autora

naslov u 200a, autor u 700ab4

200 Stvarni naslov i podaci o odgovornosti [0]
\$a Glavni stvarni naslov.....> Andersenove bajke
\$f Prvi podatak o odgovornosti..... za mlade preradio Paul Arnt
\$g Slede i podaci o odgovornosti..... preveo s nema kog Todor Manojlovi
\$g Slede i podaci o odgovornosti..... sa deset slika u bojama i trideset ...

327 Napomena o sadr aju [11]
\$0 Uvodna fraza.....> Sadržaj:
\$a Tekst napomene..... Devojčica sa žižicama
\$a Tekst napomene..... Čovek od snega

423 Dodata, prikrivena i priklju ena dela >[1]
\$1 Broj taga..... 2000
\$a Tekst napomene..... Devojčica sa žižicama
\$1 Broj taga..... 700 1
\$a Po etni element..... Andersen
\$b Preostali deo imena..... Hans Christian
\$4 Kod za vrstu autorstva.....070

423 Dodata, prikrivena i priklju ena dela >[1]
\$1 Broj taga..... 2000

\$a Tekst napomene..... Čovek od snega
\$1 Broj taga..... 700 1
\$a Po etni element..... Andersen
\$b Preostali deo imena..... Hans Christian
\$4 Kod za vrstu autorstva.....070

Radovi različitih autora

naslov u 200a, original naslova u 500a, autor u 700ab4

2000 aEtika nastavnika danas fJašar Redžepagić
423 12000 aEtika e arsimtarit sot 1700 1 aKoliqi bHajrulla 4070 -
autor

481-----Povezano(za jedinice koje su povezane sa prvom jedinicom).
Arhivska građa.

482-----Povezano sa(jedinice se povezuju sa prvom jedinicom u knjizi).
Arhivska građa.

Blok srodnih naslova

500\$a ----- Jedinstveni stvarni naslov

*Ukoliko u 300 upišemo prevod dela koji smo našli u publikaciji da bi bio pretraživ upisujemo ga u 500a

501\$a ----- Zajednički stvarni naslov

* Polje služi za grupisanje dela jednog autora.

503\$a ----- Formalna pododrednica.

*Dodaje se korporativnoj odrednici političko-teritorijalne jedinice da označi vrstu zvanične publikacije čiji je autor političko-teritorijalna jedinica.

Političko teritorijalna jedinica se unosi u polje 710a a formalna pododrednica u 503a. U 710c možemo uneti godine koje se odnose na političko-teritorijalnu jedinicu.

510\$a ----- Uporedni stvarni naslov

512\$a ----- Omotni stvarni naslov

513\$a ----- Stvarni naslov na sporednoj naslovnoj strani

514\$a ----- Stvarni naslov nad tekstom

516\$a ----- Stvarni naslov na hrptu

518\$a ----- Naslov u savremenom pravopisu (kod arhivske građe)

532\$a ----- Prošireni naslov

*Ukoliko naslov počinje brojem, inicijalima, skraćenicom...Ukoliko se radi o anonimnom delu u polju 200 i 532 indikator je 1.

- ◆ Prvi indikator
 - Vrednost 0: naslov nije značajan.
 - Vrednost 1: naslov je značajan
- ◆ Drugi indikator:
 - Vrednost 0: inicijali
 - Vrednost 1: broj
 - Vrednost 2: skraćeniica
 - Vrednost 3: drugo

540\$a -----Dodatni naslov koji dodaje katalogizator.

*U polje dodajemo opšte poznati naslov koji se ne nalazi na publikaciji ili temu sastanka ukoliko nije data u naslovu.

541\$a ----- Prevedeni naslov koji dodaje katalagizator.

* Prevod naslova koji se ne nalazi na naslovnoj strani.

Blok podataka o odgovornosti uporedo sa blokom za lokalne potrebe

* U polje 9xx unose se podaci koji se razlikuju od jedinstvenog oblika.

700 ----- Autor ----- **900**

- ◆ Indikator u 700
 - vrednost 1

Potpolja:
\$a - prezime
\$b - ime
\$c - lična obeležja sem datuma
\$d - rimski broj
\$f - datum
\$4 - kod za vrstu autorstva
\$6 - potpolje se ne koristi

701 ----- Alternativni autor ----- 901

♥ **Indikatori**

Prvi indikator: 0-štampa se za potrebe bibliografije
1-štampa se za potrebe bibliografije i kataloga
Drugi indikator: 0-unosi se ime ili prezime
1-unosi se prezime i ime

*Potpolja su ista kao u 700.

702 ----- Sekundarni autor -----902

Potpolja su ista kao u 700.

♦ **Indikatori**

Prvi indikator: 0- štampa se za potrebe bibliografije
1- štampa se za potrebe bibliografije i kataloga
Drugi indikator: 0- unosi se ime pa prezime
1- unosi se prezime pa ime

710 ----- Naziv korporativnog tela primarna odgovornost -----910

♦ **Indikatori**

Prvi indikator: 0- naziv korporativnog tela
1- sastanak

Drugi indikator: 0- premetnuti oblik naziva
1- naziv pod sedištem ili jurisdikcije
2- naziv unešen u izvornom redosledu

Potpolja:

\$a - prvi elemenat unosa

\$b - podređeno telo

\$c - dodatak nazivu

\$d - broj sastanka

\$e - mesto sastanka

\$f - godina održavanja sastanka

\$6 - ne koristi se

711 ----- Naziv korporativnog tela alternativna odgovornost -----911

- Koriste se sva polja kao kod 710.

◆ Indikatori

Prvi indikator: 0- naziv korporativnog tela

1- sastanak

Drugi indikator: 0- premetnuti oblik naziva

1- naziv pod sedištem ili jurisdikcije

2- naziv unešen u izvornom redosledu

712 ----- Naziv korporativnog tela sekundarna odgovornost -----912

* Koriste se sva polja kao kod 710 osim što se dodaje i potpolje 6 za povezivanje podataka.

◆ Indikatori

Prvi indikator: 0- naziv korporativnog tela
1- sastanak

Drugi indikator: 0- premetnuti oblik naziva
1- naziv pod sedištem ili jurisdikciji
2- naziv unešen u izvornom redosledu

Blok za lokalne potrebe

900,901,902

♥ Indikatori

prvi indikator jednak je sa 700

drugi indikator: za oblik imena

0-lično ime ili ime i prezime-etimološki oblik

1-lično ime ili ime i prezime-fonetski oblik

2-lično ime ili ime i prezime-pseudonim

3-prezime i ime-etimološki oblik

4-prezime i ime-fonetski oblik

5-prezime i ime-pseudonim

6-dvojno prezime

8-akronim

9-ostalo

992

\$b - oznaka zapisa

\$y - inventarni broj tekuće serijske publikacije (kada tematski broj obrađujemo kao monografiju, naslov tekuće publikacije se unosi u 225a, njen ISSN u 225x, broj sveske u 225v. Inventarni broj tekuće publikacije u 992y.

PODACI O STANJU FONDA-INVENTAR

Vrste inventara

- ♥ po vrsti bibliotečke građe(monografske, serijske, neknjižna građa....)
- ♥ po načinu nabavke(kupovina, poklon, razmena, rezervni fond...)

Podaci o stanju fonda-ručni i elektronski

Rubrike klasičnog inventara:

datum
broj
ime pisca
naziv knjige(izdanje, mesto izdavanja, izdavač i godina izdavanja)
broj svezaka
knjiga je: povezana
 nepovezana
format knjige
cena
kako je knjiga nabavljena
signatura
napomena

Elektronski podaci o stanju fonda prema standardu iz 1989 podrazumevaju razvrstavanje podataka na tri nivoa:

1. nivo:jedinstveno određuje bibliografsku jedinicu i ustanovu koja je posedue
2. nivo:uz podatke iz prethodnog nivoa uključuje datum izveštavanja područje opšteg opisa(tip jedinice, materijalni oblik, potpunost, redovitost dotoka, pohranjivanje.)

Podaci do trećeg nivoa potrebni su za izgradnju online kataloga, a za automatizaciju pozajmice i interne evidencije potrebni su detaljniji podaci koji se odnose na fizičku jedinicu monografskih publikacija.

3.nivo:uključuje podatke iz prvog i drugog nivoa i zbirne podatke o stanju fonda(naziv jedinice, opseg jedinice, numerisanje, vremensko numerisanje i napomene)

Prednosti elektronskih podataka o stanju fonda

- ♥ podaci se upisuju na lokalnom nivou-polje 996
- ♥ zbirni podaci na uzajamnom nivou(sigla biblioteke, broj primeraka namenjen pozajmici, ukupan broj primeraka, biblioteka potražuje publikaciju, biblioteka oglašava da ima rimerak viška)-polje 998
 - ♥ svaki primerak građe ima svoje posebno 996
 - ♥ kod monografskih publikacija 996 se automatski prepisuje u 998

996- potpolja, elementi u okviru potpolja i stepen obaveznosti

O-opis obavezan

P-upis je obavezan ukoliko podatak postoji

N-upis nije obavezan

Potpolje	elementi se odvajaju \ međusobno	obaveznost
d-signatura	l-lokacijski podaci(šifarnik) i-interna oznaka(šifarnik) f-format n-tekući broj s-nmerisanje u signaturi(svaki publikacija ima svoj id broj) x-numeracija u signatiri(svi tomovi na jednom id broju) u-UDC(signiranje publikacija u slobodnom pristupu) a-prezime i početno	O

	slovo mena autora ili prva reč iz naslova akoje publikacija na naslov 5-prva reč naslova d-signiranje dubleta	
e-preusmeravanje građe	E-oznaka dodlokacije D-datum preusmeravanja drađe	P
f-inventarni broj		O
g-opšti podaci o fondu	t-oznaka tipa jedinice(kodovi PF2) o-oznaka fizičkog oblika(kodovi PF2)	N
i-opseg jedinice		N
n-napomene o stanju fonda		N
o-datum inventarisanja		O
P-stepen dostupnosti	kodovi PF2	P
q-status	kodovi PF2	P
r-inventarna napomena		P
S-povez		N
t-datum statusa		N
u-ograničenje pristupa		P
v-načlon nabavke	kodovi PF2	O
w-namena nabavke	kodovi PF2	N
x-broj i datum narudžbenice	b-broj narudžbenice e-datum narudžbenice X-napomena	N
y-broj i datum prijema	g-broj dostavnice h-datum dostavnice	O
z-broj i datum reklamacije	j-broj reklamacije k-datum reklamacije Z-napomena	N
0-broj i datum pred.	S-broj predračuna G-datum C-cena	N

1-broj i datum računa	m-broj q-datum	O
2-dobavljač	šifarnik najfrekventnijih dobavljača	O
3-cena		O
4-finansijer	F-finansijer P-postotak finansiranja	N
5-vrsta obrade		N
7-interni broj i datum računa	1-broj 2-datum	N
8-adresa za dar ili zamenu	3-naziv institucije 4-datum stanja	N
9-broj za pozajmicu		O

INDIKATORI U 996

K Drugi indikator-indikator postavke

1-postavka po tekućem broju

2-postavka po područjima

SIGNIRANJE 996\$d

Lokacijski podaci-elemenat "l" u okviru 996\$d

- * šifarnik sa lokacijskim podacima(publikacije su u čitaonici, posebnim ormanima, ograncima...)
- * šifarnik se poziva pomću PF2
- * šifarnik je na lokalnom nivou i može se dopunjavati
- * lokacijski podaci se ispisuju ispred podataka vezanih za signiranje publikacija

2001 a□A□ dictionary of battles fDavid Eggenberger
99601d IPC \f2\n24556 f001062396

SIGNIRANJE 996\$d

Signiranje po formatu-elemenat "f" i "n" u okviru 996\$d

- * f1-za dobijanje rimskog I
- * f2-za dobijanje rimskog II
- * 3-za dobijanje III...

Struktura: 996\$d... f2\n4567

SIGNIRANJE 996\$d

Signiranje prema internim oznakama- elemenat "i" i "n" u okviru 996\$d

- * šifarnik internih oznaka
- * šifarnik se dobija pomoću PF2
- * šifarnik je na lokalnom nivou i može se dopunjavati

Struktura: 996\$d... iRD\n4567

2000 aUticaj mehani kih oscilacija na formiranje strukture legure
aluminijuma edoktorska disertacija fRisto Kova
99601d iRD\n13462 f003092668

SIGNIRANJE 996\$d

*Publikacija sa više tomova na istom zapisu-elemenat elemenat "i", "n" i
"x" ili "f", "n" i "x" u okviru 996\$d*

a)215\$a....2knj.(123 ; 345 str.)

996\$d...iBC\n4567\x1

996\$d...iBC\n4567\x2

ili

996\$d....f1\n4567\x1

996\$d....f1\n4567\x2

2000 aRat i mir fLav Nikolajevi Tolstoj
215 a4 knj. (464; 491; 521; 530str.) d20 cm
996 1df1\n7184\x4 f001044471.1
996 1df1\n7184\x5 f001044471.2
996 1df1\n7184\x6 f001044471.3
996 1df1\n7184\x7 f001044471.4

b)215\$a...- knj.
327\$a Knj.1: 1987. – 123 str.
\$a Knj.2: 1990. – 345 str.

996\$d...iBC\n4567\x1
996\$d...iBC\n4567\x2
ili
996\$d....f1\n4567\x1
996\$d....f1\n4567\x2

2000 aPropast Zapada f pengler g[preveo i predgovor uz prvu knjigu
napisao Vladimir Vuji i]
210 aBeograd cKnji evne novine d1989-1990
215 a4 knj. d20 cm

327 Napomena o sadr aju >[11]
\$0 Uvodna fraza..... Sadr i:
\$a Tekst napomene..... Knj.1: 1989. - 216 str. - Osva l pe ...
\$a Tekst napomene..... Knj. 2: 1990. - 316 str., [3] presa ...
\$a Tekst napomene..... Knj. 3: 1990. - 296 str.
\$a Tekst napomene..... Knj. 4: 1990. - 356 str.. - pengle
99601df2\n51995\x1 f001084168.1
99601df2\n51995\x1\da f003092962.1
996 1df2\n51995\x2 f001084168.2
996 1df2\n51995\x2\da f003092962.2
996 1df2\n51995\x3 f001084168.3
996 1df2\n51995\x3\da f003092962.3
996 1df2\n51995\x4 f001084168.4
996 1df2\n51995\x4\da f003092962.4

SIGNIRANJE 996\$d

Publikacija sa više tomova koji imaju svoj karakteristični naslov i svaka ide na poseban zapis- "i", "n" i "s" ili "f", "n" i "s" u okviru 996\$d

numeracija u potpolje \s

1. ID=635148

2000 aSmutnoe vreme hKnj. 2 hCar fMladen Markov
996 1df1\n35762\s2 f001084169.2

2. ID=635404

2000 aSmutnoe vreme hKnj. 1 hKnjiga od ljudske ko e fMladen
Markov
996 1df1\n35762\s1 f001084169.1

SIGNIRANJE 996\$d- *elemenat "u" "a" i "5" u okviru 996\$d*

UDC, ime autora, prva reč naslova

996 2dIAč \u821-3\ aWeyr S\5Geschichten f300122837

UDC, prva reč naslova

996 2dIAč \u79\ aHadamowsky F\5Wien f300122835

SIGNIRANJE 996\$d

signiranje dubleta

*više tomova obradjenih na jednom nivou signiranih prema internoj
oznaci

996\$d...iBC\n4567\x1

996\$d...iBC\n4567\x1\da

996\$d...iBC\n4567\x1\db

996\$d...iBC\n4567\x2

996\$d...iBC\n4567\x2\da

996\$d...iBC\n4567\x2\db

*više tomova obradjenih na jednom nivou signiranih po formatu

996\$d....f1\n4567\x1
996\$d....f1\n4567\x1\da
996\$d....f1\n4567\x1\db

996\$d....f1\n4567\x2
996\$d....f1\n4567\x2\da
996\$d....f1\n4567\x2\db

*više tomova obradjenih svaki na posebnom zapisu

2000 aSmutnoe vreme hKnj. 1 hKnjiga od ljudske ko e fMladen
Markov
996 1df1\n35762\s1 f001084169.1
996 1d f1\n35762\s1\da

INVENTARNI BROJ –996\$f

- ♥ devet mesta
- ♥ ispisivanje podatka je obavezno
- ♥ programsko ili ručno dodeljivanje broja

Formiranje inventarnog broja:

- *upis tekućih brojeva bez obzira na vrstu građe, godinu...
- *upis brojeva po strukturi. Prvi broj je broj inventarne knjige, zatim sledi tekući broj u okviru inventane knjige
- *upis inventarne knjige,,godine inventarisanja, tekući broj u okviru inventarne knjige

Kod automatskog dodeljivanja inv. broja upisuje se *, ili za drugi i treći oblik unosa iza broja inventarne knjige upiše se zvezdica.

Svaki izbrisani inventarni broj ostaje nepotrošen i mogu se pregledati u segmentu COBISS/Ispisi.(Područje ograničimo prvim i poslednjim inv.brojem)

PREUSMERAVANJE GRAĐE

Preusmeravanje građe u drugu bibliotečku jedinicu-osnivanje novog ogranaka-996\$e

- ♥ podaci iz 996\$d elemenat "I" se ne smeju menjati
- ♥ podaci o preusmeravanju publikacije upisuju se u 996\$e
- ♥ 996\$e-elemenat \E(oznaka podlokacije) i elemenat \D(datum preusmeravanja)
- ♥ 996\$q-kôd 5'preusmereno' se ne upisuju

INVENTARISANJE VIŠE RAZLIČITIH FIZIČKIH OBLIKA GRAĐE I KOMPLETA

primarna monografska publikacija sadrži cd ili audiokasetu...
 obavezno je 996\$g elemenat \o. Kodovi pomoći PF2
 uz primarnu monografsku jedinicu upisuje se kod "ar"(običan tisak)

Pri inventarisanju kompleta u potpolje 996\$c upisati broj kompleta koji se inventariše, a u potpolje 996\$d \x oynaku pojedina;ne jedinice kompleta.

Primeri između 8 i 9 strane.

NAPOMENE

996\$n-napomene o stanju fonda

napomena je vidljiva u OPACu

996 1 df2\n1223 f100079812 nnedostaje str.345

Ukoliko je napomena uneta u polja za identifikaciju bibliografske celine nije je potrebno unositi.

996\$r-inventarna napomena

podatak se ispisuje u inventarnoj knjizi u rubrici napomena

INVENTARISANJE PRIMERKA SA POSEBNIM OGRANIČENJIMA-

996\$p-stepen dostupnosti

važno za pozajmicu pri posebnim ograničenjima

unos se kada se razlikuje od uobičajenog roka pozajmice

ako za period pozajmice ili produžavanja želimo da ograničimo

podatke upisujemo u 996\$u 5d,13d

INVENTARISANJE PRIMERAKA SA POSEBNIM STATUSOM-996\$q-status

upisuje se kada je građa u posebnom postupku
sadržaj potpolja se ispisuje u inventarj knjizi u rubrici “napomena”
kodovi pomoću PF2
kôd 5-“preusmereno” se ne upisuje ako je jedinica preusmerena na drugu lokaciju(podaci se upisuju u 996\$e)
-ili + su vidljivi na uzajamnom nivou
preporučuje se unos 996\$t-datum statusa

INVENTARISANJE ZAMENJENOG PRIMERKA, NADOKNADE ZA IZGUBLJENI PRIMERAK-996\$w-namena nabavke

kodovi se dobijaju pomoću PF2
u 996\$r upisuje se napomena

INVENTARISANJE RASHODOVANOG PRIMERKA

zapisi iz baze ne smeju brisati
u potpolje 996\$q upisuje se kôd “9”
u potpolje 996\$r upisati “Rashodovano odlukom Komisije....”

PRETRAŽIVANJE PO 996

FIND

Prethodi komanda SELECT

FIND pretražuje samo po potpoljima 996

komanda find q=9

Posebni znaci:

*- nadomešćije proizvoljan niz znakova

find 2=*ministarstvo
%- nadomešćuje samo jedan znak
find k=199%
#- umesto oznake potpolja
find #=7
\- ispred oznake elementa
find \i=RD
~- pretraživanje u rasponu

Posle komande FIND slede komande
DISPLAY/FIND, COUNT, SUM

COUNT

predhode SELECT i uslovi postavljeni komandom FIND
prebrojava broj polja 996 koja imaju postavljene uslove

SUM

predhode SELECT i uslovi postavljeni komandom FIND
zbraja cene u potpoljima 3 odvojeno po valutama

COBISS/Katalogizacija-Komande (izbor)

EXPAND-pregledanje pojmova u indeksima

- Kursor se postavi na odgovarajući prefiks.
- KP7 ili se u komandnom retku ispise expand
- Ukoliko se pregledaju recnici na Hostu PF1 KP7 ili expand/host

EXPORT-eksportovanje zapisa

- Sort 1-10/PY,AU,TI
- d 1-10,full
- export 1-10 email adresa

SAVESET

- Pohranjuje rezultate pretraživanja u lokalnoj bazi
- Snn (nn-redni broj od 1-99)
- Ne može se upotrebljavati posle pretraživanja u uzajamnoj bazi
- Zapis ostaje pohranjen i posle isključenja iz sistema

?SETS

- Pregledamo zapise koje smo pohranili.

SET LIMIT

- Određuje se broj pojmova prema kojima tražimo zapise
- Pretraživane se prekida komandom CTRL/C

Komanda: SET LIMIT <granica pretraživanja>

SELECT

- Iz ekranskog načina rada na pretraživanje Select prelazi se komandnom tipkom KP0.
- Upotreba logičkih operatora
(AND,OR,NOT)
- Upotreba kontekstnih operator
(WITH,NEAR,SUBFIELD)
- Omeđivanje pretraživanja

SCAN

- Koristimo za pretraživanje neindeksiranog sadržaja potpolja ili za određene vrednosti indikatora.
- Scan oznaka polja onaka potpolja ili indikatora
komanda Scan 200ind1=1

FIND

- Prethodi komanda SELECT
- FIND pretražuje samo po potpoljima 996 i 997
komanda find q=9

Posebni znaci:

- *- nadomešćije proizvoljan niz znakova
find 2=*ministarstvo
- %- nadomešćuje samo jedan znak
find k=199%
- #- umesto oznake potpolja
find #=7
- \- ispred oznake elementa
find i\=RD
- ~- pretraživanje u rasponu

- Posle komande FIND slede komande
DISPLAY/FIND, COUNT, SUM

COBISS/ISPISI

- Kataloški listići
- Bibliografije
- Inventarne knjige
- Nalepnice
- Otpisi
- Predmetne oznake
- Koordinacija nabavke
- Statistike
- Nabavka
- Pozajmica
- Inventura
- Drugo
- Rad sa datotekama
- Izlaz